

PRIPOMBE K PREDLOGU ZAKONA O POSTOPKU SODNEGA VARSTVA IMETNIKOV KVALIFICIRANIH OBVEZNOSTI BANK

Predlog zakona ne sledi odločbi Ustavnega sodišča št. U-I-295/13 in v nasprotju z ustavnimi procesnimi jamstvi sodno varstvo še otežuje. Namesto, da bi prizadetim imetnikom kvalificiranih obveznosti bank omogočil učinkovito sodno varstvo, tega še dodatno omejuje in ne reši bistvenih vprašanj, ki so tudi sestavina učinkovitega sodnega varstva, kot so npr. sodne takse za postopek in kritje stroškov postopka. Predlog zakona pa tudi drugače ureja vprašanja, ki so že urejena v Zakonu o bančništvu (v nadaljevanju ZBan-1) in glede katerih Ustavno sodišče ni ugotovilo neskladja z Ustavo.

* * *

1. Predlog zakona mimo določb ZBan-1 in odločbe Ustavnega sodišča uvaja dodatne in nove predpostavke, ki morajo biti izpolnjene za ugotovitev zakonitosti izbrisa in s tem povezane odškodninske odgovornosti Banke Slovenije. V skladu z ZBan-1 in odločbo Ustavnega sodišča je edini zakoniti razlog za izrek izrednih ukrepov položaj insolventnosti banke, ki utemeljuje začetek stečaja banke. V predlogu zakona pa predlagatelj na novo uvaja dodaten razlog za zakonit izrek izrednih ukrepov s sklicevanjem na redno likvidacijo banke. Ob tem opozarjamo na dejstvo, da v času izreka izrednih ukrepov pravo EU ukrepa prenehanja kvalificiranih obveznosti sploh še ni urejalo, pač pa je Komisija pri odobritvi državnih pomoči bankam zahtevala prispevek upnikov bank, vendar le, če so obstajali pogoji za stečaj banke in bi ti v stečaju prejeli manj kot ob odvzemu upniških in lastninskih pravic.

2. Predlog zakona mimo tedaj veljavnega ZBan-1 dejansko poskuša z določitvijo metode cenitve sredstev bank, ki naj bi se uporabila za nazaj, pokriti izrek izrednih ukrepov. Ustavno sodišče je v odločbi pri metodi cenitve izhajalo iz ZBan-1 in poudarilo, da je presoja zakonitosti uporabljene metode v pristojnosti rednih sodišč v pravnem postopku.

3. Predlog zakona potencialnim tožnikom ne daje pravice, da se seznanijo z oceno vrednosti sredstev bank, oziroma jim omejuje pravico do dostopa do relevantnih in potrebnih podatkov, ki jih tožniki potrebujejo za pripravo sklepčnega tožbenega zahtevka. Za učinkovito sodno varstvo prizadeti imetniki kvalificiranih obveznosti potrebujejo vpogled v celotno dokumentacijo in predvsem v cenitve konkretnih (realno obstoječih) sredstev bank in ne le v končno oceno sredstev bank. Tega predlog zakona sploh ne omogoča.

Za presojo pravilnosti ocene sredstev bank je namreč bistveni podatek prav v tem, kako so cenilci cenili posamezna sredstva bank (npr. nepremičnine, terjatve ...), sploh spričo dejstva, da sredstva ne samo, da niso bila ocenjevana skladno z Mednarodnimi računovodskimi standardi, temveč so bila povsem brez dejanske in pravne podlage bistveno podcenjena, kar razkrivajo tudi javno dostopni podatki (razkrita odredba za preiskavo, javno objavljene analize ekonomskih analitikov in strokovne javnosti). Na to, da je prizadetim imetnikom kvalificiranih obveznosti treba, brez prekritja ali omejitev dati možnost vpogledati v vse podatke, ki se nanašajo na stresne teste, je v odločbi izrecno poudarilo tudi Ustavno sodišče (opomba št. 80

na strani 64). Namen zakona pa naj bi bilo dostop do podatkov v primerjavi z določbami Zakona o pravnem postopku (ZPP) olajšati in ne otežiti.

4. Predlog zakona mimo ZBan-1 in odločbe Ustavnega sodišča veže odškodninsko odgovornost Banke Slovenije na presojo skrbnosti njenega ravnanja. Ustavno sodišče je v odločbi poudarilo, da gre pri ureditvi odškodninskega varstva po ZBan-1 za posebno urejeno odškodninsko odgovornost, za katero se protipravnost ravnanja Banke Slovenije ne zahteva. Zadošča že golo dejstvo napačne ocene sredstev bank ali napačne ocene glede izpolnjenosti pogojev za stečaj banke.

5. Predlog zakona odgovornost nejasno razširja tudi na Republiko Slovenijo, čeprav je Banka Slovenije samostojna pravna oseba.

6. Potencialnim tožnikom nesorazmerno otežujejo dostop do sodnega varstva z določanjem vrednostnega kriterija za vložitev tožb.

7. Predlog zakona na ustavno neskladen način ureja usodo že vloženi tožb, s tem da določa, da se le te zavržejo. Pri tem ne ureja usode že plačanih stroškov in taks, in to kljub temu, da so tožbe vložene zakonito, na podlagi veljavnih predpisov.

8. Predlog zakona neustavno omejuje tudi tožbo na podlagi 26. člena Ustave, saj je ne dovoljuje.

9. Predlog zakona ne vsebuje ureditve glede kritja pravnih stroškov in višine sodnih taks, kar je tudi ena od predpostavk učinkovitega sodnega varstva, tudi skladno z odločbo Ustavnega sodišča. Treba je poudariti, da gre za nadomestno sodno varstvo, ki ni predmet urejanja na podlagi Zakona o sodnih taksah. Gre tudi za sodno varstvo, v katerem so prizadeti imetniki kvalificiranih obveznosti v ekonomsko šibkejšem položaju kot nosilec javnih pooblastil. Takšen položaj pa zahteva posebno ureditev kritja in odmere vseh stroškov postopka in ne samo stroškov odbora izvedencev.

10. Ustavno sodišče je v odločbi poudarilo, da gre v tovrstnih sporih za izredno obliko insolvenčnega postopka (112. točka obrazložitve), zato bi moral predlog zakona urediti stvarno pristojnost okrožnih sodišč.

11. Vnaprejšnja opredelitev načina izbire izvedencev, na katero tožniki ne bi mogli vplivati in ki predpostavlja vključitev institucij EU v izbirni postopek, že na prvi pogled vzbuja dvom v nepristranost naknadne ocene vrednosti sredstev bank.

V Ljubljani, dne 06.04.2017

Odvetniška pisarna Tamara Kek d.o.o.

Društvo Mali delničarji Slovenije